

Cesarski ukaz od 9. novembra l. l. zapoveduje napravo vkupnih sirotinskih dnarnic tudi v takih krajih, kjer to dozdej ni bilo navadno; to je, da se ima sirotinsko premoženje vkup nalagati na obresti ali činže.

Te dnarnice se bojo o vseh Svetih tega leta tudi na Krajskem začele.

To koristno napravo, ktera nima samo namena, premoženje otrokom ohraniti in pomnožiti, temuč tudi kreditu kmetiškega posestva na noge pomagati, bojo gotovo vsi kmetje z veseljem sprejeli, ker ponuja lepo priložnost, vso otročjo gotovino za majhne činže v prid kmetijstvu obrniti.

V razum tega in v poduk tistim, kateri nimajo priložnosti deželnih vladnih listov brati, naj nekoliko povem od vkupnih dnarnic.

Vprihodnje, to je, od vseh Svetih se bode stekal vseh otročji gotov dnar v vkupne sirotinske dnarnice, ktere imajo cesarski davkarji oskerbovati. Dnarnice te bodo vsakemu otroku, kakor hitro se bo za-nj naložilo saj 20 goldinarjev, od tega zneska dajale obresti (činži) po 5 od sto, in sicer po celih mescih, to je, od 1. dne sledečega mesca za zneske, ki pridejo pred 16. dnevom tistega mesca v dnarnico, za zneske pa, ki prihajajo po 16. dnevu mesca v dnarnico, še le po preteku sledečega mesca.

Gotovine sirotinskih dnarnic se ne bodo več, kakor dozdej, na razdolgni zalog na Dunaj pošiljale, kateri je le 4 od sto činža plačeval, ampak one se imajo hitro z obresti na hipoteke ali zastavne posestva s postavno varnostjo nakladati, in le tadaj, ko bi se take hipoteke dobiti ne mogle, se utegnejo tudi kam drugam na dober činž naložiti.

Kdor bo tedaj želel kako posojilo dobiti na svoje posestvo iz teh dnarnic, naj se za tega voljo s svojo prošnjo oberne do cesarske sodnije in skaže, da bode to, kar hoče na posodilo dobiti, varno naloženo.

Cesarska sodnija bo sprejela in uslišala prošnje po versti, po kateri so ji bile vložene, in bo ukazala davkovski kasi (dacnii) posojilo iz vkupne sirotinske dnarnice izplačati, od dolžnika dolžno pismo sprejeti in ga varno hraniti.

Te posojila se bojo dajale za činže po 5 od sto in se bojo plačevale za pol leta naprej in sicer po celih mescih od 1. dne tistega mesca, ko se je posojilo najelo. Komur se bo posojilo dalo, se bojo vpisne bukvice izročile, v ktere se bodo plačani činži vpisovali.

Če se bojo činži vselej o pravem času plačevali, ne bo sodnija posojila, ktero morete sicer obe strani pol leta naprej odpovedati, brez posebnega vzroka dolžniku odpovedala. Al če se činži ob svojem času ne plačajo,jenja ta pogodba, in dolžnik se bo opomnil, v šestih tednih dolžne činže plačati, sicer bode zavolj dolžnega kapitala in činžev rubljen.

S posebnim dovoljenjem sodnije se pa bo tudi mogel dolg malo po malem in sčasoma verniti.

R. Š.

## Različnost živeža

v raznih krajih sveta.

(Konec.)

Slonove noge, zakuhane z močnim palmovim ješihom in kajenskim poprom so Cejlanom več, kakor vsaktera sladčica, ki jo je kadaj skuhal sloveči Apici Rimljanom; meso slonovega riveca je neki zelo zelo okusno, in mast te živine cenijo Bušmani kot prav dar božji in Bušman gré noč in dan dalje, da dobí grizljaj te masti. Ravno tako je tudi mast povodnega konja kaj zelo posebnega; osoljeno čislajo bolj kakor mi vsako slanino in uživajo in rabijo jo, kakor mi srovo maslo; tudi meso te živine je okusno in tečno. Tapirovo meso ima slast, ako je mlade živine, kakor goveje meso, in meso pižmovega prešiča preseže meso našega prešiča, ako se skerbno izreže smerdeča

luknja na herbtu. Prešič — zavoljo ktereга bi bil neki Charles Lamb mogel hudodelstvo storiti in je neki Kitajec svojo hišo zapalil — prešič naših otročjih let, naše srednje starosti in naših sivih dni, tudi prešič ima svoje opravljivce in zaničevavce, pa njegovega mesa bi ne pogrešal nihče rad, kdor ga je enkrat pokusil.

Največ prešičev redé v Ameriki, kjer cenijo kupe prekajenega mesa po oralih in v Ohiju povžijejo vsako leto skorej 1 milijon prešičev. Na Španskem je svinjsko meso obračtano kakor divjačina, pa medlo je in dišečega okusa in brez masti, tako ne daje nič špeha.

Ljudje sploh mislijo, da klobasa izvira od prešiča, pa moti se, kdor je takih misel, zlasti v večjih mestih, kjer nabašejo marsikdaj čevo bolj s konjskim, oslovskim, kozjim in drugim mesom, kakor s svinjskim.

Da dajejo ptiči dober živež ljudém, ni treba pripovedovati in omenili smo že, da v Indii, Kitajci in drugi narodi še celó ptičje gnjezda jejo; omenili smo tudi, da nekteri narodi merčese zobljejo. Tako imajo Arabi kobilice namesti žita; meljejo in kruh pečejo namreč iz njih, pa tudi solé, suše jih, ali pa jih kar kuhajo ali pečejo. Mavri cenijo debelo kobilico čez goloba in Hotentoti kuhajo iz kobilčnih jajčic juho, podobno kavi. Tudi murnčke jejo ljudje kakor pri nas nekteri hrošče (kebre), in znamenito bi bilo zvediti, ktera živa reč ne gré pod streho človeškega života. Bele mravlje so neki kaj dobra jed in sploh pravijo, da dajajo mravlje jedém, katerim se pridenejo, neko prijetno kislino. Na Švedskem jih z ribjimi ikrami čistijo in dajajo s tem slabejemu žganju boljši okus. Nekteri divji narodi avstralski jejo zalego najlepših metuljev, tako da so nektre plemena najkrasnejih metuljev že tako redke kakor bela vrana. Pajki so Bušmanom sladčica in so neki orehovega okusa. Nazadnje naj še omenimo, da Hotentoti po polne pesti oprazenih gosenc jožrejo in zdé se jim kakor pocukrane češplje. O kako srečni bi bili mi, ako bi mogli našo mladež pregovoriti, da bi namesti navadnega „cukerberka“ oprazene gosencice zobala! Pomislimo le, koliko dobička bi kmetje imeli in gosposki bi ne bilo treba postav zastran oberanja in zateranja gosenc dajati!

Po „Household Words“.

## Glasi o cesarskem ukazu, ki določuje učbeni jezik v različnih deželah našega cesarstva.

III.

Preden začnem govoriti, kako in v koliko bi se dala slovenščina že zdaj za posamesne nauke s pridom porabiti, naj omenim dve druge reči.

Neki ljubljanski dopisniki so v teržaške in nektre dunajske novine o novi postavi tako pisali, kakor da bi imele zdaj vse šole slovenske biti, vsi nauki se po slovenski razlagati, in je terdil, da je to nemogoče, ker slovenski jezik ni dosti izobražen in nima obilne literature, pa tudi ni dovelj domačih učiteljev. To je pač čudno modrovanje; tudi jez dobro vem, da je pri nas nemški jezik tako potreben, da ga vsak izobražen in dostikrat tudi neizobražen človek znati mora; jez bi nemškemu jeziku še tudi laškega pridjal, ki je v več krajih sploh zelo koristen, za mnoge pa ravno tako potreben, kakor nemški. Toda je velik razloček, po domače vse nauke razlagati ali pa celó nič ne. Vsega ne bo pri nas nihče tirjal; da bi pa slovenščina tako v prahu ostala, kakor je dozdej bila, pa zopet nihče ne bo zagovarjal, komur je mar za napredek, za čast domače dežele, za blagor slovenskega jezika in naroda; in nova postava nam dovoljuje, se za to poganjati in nam je porok, da to poganjanje brez uspeha ne bo ostalo. Kar pa se očita, da ni slovenskih učiteljev, je tako debela laž, da bi jaz najraje o tem molčal, ako bi tako očitjanje ne imelo smisla, da se Slovencov le malo dalje uči, ali pa da jim

je učiteljski stan, njegova potrebnost in imenitnost tako slabo znana, da ga v nikakem číslu nimajo in se tedaj tudi malo za-nj pripravljajo. Sploh diši to očitjanje precej po tisti frazi, ki smo jo tolikrat v Augsburgarci brali o „verkümmerte Racen“.

Pa da ne govorim le kar tako, bom povedal fakta, ki bodo jasneje to reč dokazale. Samo na reški gimnazii nas je 6 ali prav za prav še 7 slovenskih učiteljev; da mi se bolj verjame, jih povem po imenu. To so gg. direktor gimnazijalni Vidic, Čičigoj, Žakelj, Turin, Mahnič; jez in pa g. Božić, ki je zdaj sicer drugod, pa je pri nas bil, in ga zopet k nam pričakujemo. V Zagrebu so izmed učiteljev Slovenci: gospod direktor Premru, gg. učitelji Bradaška, Macun, Tušar, Brodnik in Stritar; v Varaždinu gg. Žepić, Valjavec, Lazar in Mandelc. V Oseku je gosp. Kanc. Toliko jih je tedaj samo na Horvaškem in morebiti še več, da jez ne vem. Znano mi je pa, da jih je tudi v drugih deželah; nekteri že izprašani pa so odstopili, ker niso mogli berž službe dobiti in zopet druge enako sposobne je kaka druga sitnost pripravila, da so učiteljstvu slovó dali ali pa gimnazijo z realno šolo zamenili. Če prištejemo vsem tem še tiste slovenske učitelje, ki na domačih gimnazijah službo opravljajo (na priliko na Krajskem, Štajarskem, Goriskem in Teržaškem), se lahko vsak prepriča, kdor se prepričati hoče (pa nekteri se nočejo!), da je tisto očitjanje prazno in puhlo in da je naša Slovenija za to reč kakor za marsikako drugo dovelj pripravnih mož rodila, in ji Bogme! ni treba pred sosedomi se sramovati.

Zdaj pa ad rem. Po svojem stanu ne morem in nečem nove postave drugač razlagati, kakor s pedagogičnim in didaktičnim pogledom, to je, da bom le pretresal: ali bi slovenščina kaj druge nauke pospešiti utegnila, — ali bi zamogla učenje toliko več naukov olajšati in sploh, — ali bi s pridom, ne gledé na narodne želje, v šolah se vpeljati in na korist učencov in nauka porabiti mogla?

Naj začnem s keršanskim naukom; pa naj mi se ne zameri, da o tej reči spregovorim, ki prav za prav res ni moj „Gegenstand“; pa le vendar tako globoko v odrejo in življenje sega, da mora vsakemu za to mar biti, če prav sam vem, da o keršanskem nauku popolnoma s premislitkom in „do tal“ le duhovni gospodje kaj povedati znajo. Omenil bom jez tū le svoje skušnje. Naši otroci so večidel kmečki (gotovo najmanj 90 med 100) in tudi po mestih je povsod toliko terdih Slovincov stanujočih, da se sploh lahko reče, da je pri nas materni jezik vseskozi slovenski, in da se tedaj tudi keršanski nauk sploh po domače otrokom razlagati začne. Naš narod je pobožen, da malokteri tako, in naše matere so zares lep izgled bogaboječnosti. Komaj dete spregovori, ga jame dobra mati na Boga opominjati. Posadivši ga zraven sebe mu sklene ročice; vse je tiho okoli; hlapci so na polji in dekle imajo zunaj opravek; mati sama povzdigne oči, razklada je sinku ali hčerki, kako je Bog dober in pravičen, kako skerbni za vse stvari, vse vidi, da mu nič zakrito ni, da je tū le mesto skušnje, da je pa naša prava domovina drugod; tam še le se bo pri Bogu tisti vedno in večno veselil, kdor je njegove zapovedi poslušal itd. Otrok stermi; sveta groza ga je prevzela, ko vidi, da mati, ktero bolj ko vse drugo ljubi in spoštuje, s tako gorečnostjo govori, da je gori še Eden, ktere ga moramo bolj ljubiti in bolj spoštovati kakor vse, kar je na zemlji, bolj kakor očeta in mater. Kako bi svoji materi ne verjel, ali je mogoče, da bi ga ravno tisti ogenj ne prešinil, kakor ga na materi vidi. Začne ga ta očenaš — molitev vseh molitev — učiti; dete je že pripravljeno, da imenitnost njeno ne le razumi, ampak (in to je več) čuti; lahko se nauči potem apostolske vere in drugih molitev. Iz maternih rok pride otrok v duhovske; naša duhovščina, smemo s ponosom reči, je za keršansko in za vse dobro tako goreča in v svoji gorečnosti tako stanovitna, da se ji le trohica očitati ne more. Otrok je prišel v dobre roke, vera se mu še bolj

uterdi, dečki se med sabo skušajo, kateri se bo pred té ali une večje molitve, na pr. vere, upanja in ljubezni navadil; ni ga jim večjega veselja, kakor če vidijo, da so gospod kaplan z njimi zadovoljni. Kaka radost jim se pa še le na obrazu sveti, kadar se jim dovoli, pervikrat k spovedi iti ali celó sv. obhajilo sprejeti. Kdor ni tega sam skusil, ne verjame, kako lahko in globoko se pečat keršanskega duha v otročje serce vtisne. Morebiti bolje, kakor kjer si bodi, v veri izučeni in užgani prihajajo slovenski otroci v mestne nižje in višje šole; po 10 in še več let zopet v teh ostanejo — al žalost obide človeka, ko pogleda začetek in konec! Tam je pobožno dete, blago kakor da bi bilo ravno kar iz božje roke prišlo; tū pa dostikrat dostikrat — prav za prav večidel mladeneč, za vero in Boga mlačen ali pa celó popolnoma že popačen, bahaje se z racionalizmom, zatajivši vero svoje matere, vero svojega slovenskega naroda. In kaj še le pozneje, ko pride na vseučilišče? Kar sem sam vidil in doživel, je strašno, skoraj neverjetno. In iz takih in enakih ljudi se velik del naše gospóde sestavlja.

Vem, da jih je nekaj, ki se bodo temu smejali; njim je taka nemarnost in nevera znamenje časa in celó velik napredek. Toda če človek tudi samo iz narodnega obzira to reč bolj natanko pretrese, vidi, da povsod, kjer je vera pešala, je tudi narod pešal, in kjer je narod oslabil, da je vselej tudi nejevera se prikazovala, in da ondi, kjer je ali celi narod ali pa velik del naroda vero zgubil, je ob enem tudi vse nadušenje za druge velike ideje izginilo, za literaturo, umetnost, za narodnost, svobodo in sledni napredek. To pričajo zgodbe Gerkov, Rimljanov in Arabov; in nekoliko smo tudi mi priča tej resnici. Naš kmet je delaven, pobožen — tū je napredovanje; naš rokodelc, obrtnik in kupec je marljiv in pošten — tudi tū je napredovanje; naša duhovščina je tako častitljiva in spoštovanja vredna, da maloktera tako, — kako bi njena vestna delavnost brez dobička, dušnega in materialnega, ostala; naša gospoda pa — je oblečena kakor vsaka druga gospoda; mogla bi nam biti najpervi representant naše narodnosti, na čelu vsakega velikega in blagega početja, na čelu literature, umetnije vernega in vsakega drugega napredovanja. Ali pa je to? Exceptis excipiendis se mora reči, da ne. Pogreznila se je v zgolj materialne interese in je zadovoljna, da so le piške dober kup in je pivo okusno. Od kod to prihaja? Vzrokov je dosti — eden največjih pa je slaba izreja — in slasti pomanjkanje pravega keršanskega duha, in zdaj še le mi je priložnost prišla, nekoliko premisliti: ali ima domači jezik kaj zaveze s keršanskim naukom, ali bi mu ne bil morebiti na največji prid in če ne celó potreben, tako potreben, da je le z njim boljšega napredovanja upati. Že zana prej pravim, da je tako potreben; le prosim to-le premisliti.

Keršanski nauk je za otroka že od konca z domačim jezikom sklenjen; oba imata korenine skupaj. Komaj dete spregovori, ga že začne skerbna mati na Boga opominjati; to opominjevanje nam je z mnogimi njenimi diminutivi jezik obogatilo, ki so drugim narodom zgolj neznani (Bogek, Ješček itd.) pa se otročjemu sercu tako priležejo, da jih nikoli brez pobožnosti ne izgovarja. Vse molitve, ki se jih potem dete uči, z eno besedo, vseh keršanski nauk mu se po domače razlaga, bodi si doma, bodi si pri duhovščini v cerkvi ali v šoli, tudi molitvene bukve so le slovenske. Narodni jezik in keršanski nauk sta tedaj doslej eden zraven drugega rastla, ali prav za prav se eden v drugega zarastla. Za mlade serca niso svete le molitve, tudi posamesne besede, zaznamovajoče tako visoke misli, jim postanejo svete: ne dá se eno brez drugega misliti. Zdaj pride dete v mestne šole. Od konca mu se morebiti še dovoli, po domače se učiti, pa kmali zapazi, da je gospodom vendar le ljubši, če se nemškega „aufsaganja“ poprime; drugo ali tretje leto pa že vsakako po nemški „aufsagati“ mora, če hoče ali ne, in tudi v gimnazii domačega poduka več ne sliši. Kaj pa se zgodi? To kar bi se nikoli zgoditi ne smelo. Jez

mislim, da je keršanski nauk za dušo in serce, za tolažbo tukaj, za večno izveličanje tamkaj, ne pa da se z njim spomin (Gedächtniss) krepča. In ali ni tako? Starši in duhovni, se lahko reče, povsod otroka iz pravega namena učé; njim je zares mar za njegov dušni in telesni, časni in večni blagor, pa so tudi vsi njihovi pripomočki dobri. Da imajo tudi v mestnih šolah dober namen z otrokom, rad verjamem, toda metoda jim ne velja; tako bi sicer za keršanski nauk tuj jezik rabili? Kake nasledke mora taka metoda imeti? naj jih ob kratkem povem.

a) Otrok, ki se začne keršanski nauk po nemški ali po laški učiti, tega jezika še ne zná dobro; treba mu se je tedaj z jezikom upirati; nekaj razume, nekaj ne, pa če tudi razume, so mu besede še tako nenavadne, jezik mu se tako okorno obrača, da se mora hudo pehati, dokler mu v glavi ostane. Kaj pa dela serce, za katero je prav za prav ta nauk? Ono je pri takem učenju merzlo, in drugače ne more biti. Da se serce za kako reč ugreje, je pred vsem drugim potrebno, da se jezik popolnoma zná, pa še več, — treba je tudi, da človek v tistem jeziku misli in čuti in človek misli le v maternem jeziku, sicer je pokveka, kateri se snujejo iz raznih jezikov misli — in večidel tudi karakter. Po sedANJI metodi tedaj keršanski nauk, razlagan v tujem jeziku, za otroke ni toliko za dušo in serce, ampak bolj za znanje, ne toliko „Gewissens- und Herzenssache“, ampak bolj „Lehrgegenstand in Gedächtnissache“.

b) Naši otroci imajo, ko pridejo v mestne šole, večidel veliko veselje za keršanski nauk, prav ponosni so, da toliko znajo in ko bi se po domače tudi v mestnih šolah učili, ni dvombe, ne le da bi bolje, ampak tudi raje se učili. Tako pa jih dostikrat formalne težave, ki so v tujem jeziku, ostrašijo; veselje za nauk vsakako se pomanjšuje, včasih celo mine.

c) Keršanski nauk je človeku podlaga moralnosti za celo življenje. Otroče serce je mehko kakor vosek; vsaka dotika mu se vtisne; lahko in berž se ga primejo dobri nauki, ktere je od matere in duhovnov prejel. Treba pa je, da otrok te nauke popolnoma razume in to se godi le z domačim jezikom. V mestnih šolah ga tudi lepo učé, al kaj, ko od konca še vseh besed ne razume, in če jih tudi razume, za-nj le tiste imenitosti, tiste svetosti nimajo, kakor domače. „Oče naš“ in „Vater unser“ je po smislu vse eno, za otroka pa ni; le uno je za-nj original, ki mu pobožnost budi; to pa le merzla prestava. Vsak psiholog mi bo to poterdil. Taka je tudi z djanskimi nauki. V serce segajo v prvi mladosti gotovo le domači, le domači ga bodo na delo in spolnivanje ganili; tujemu jeziku manjka v tej reči ognja; kako pa se bo brez ognja serce užgalo? Dostikrat se primeri, da se s takim ravnanjem celo prvi vtiski, doma prejeti, iz serca pogubé; otrok si le za to ne upa, razuzdan biti, ker se kazni boji. Dobro vem, da ta popačenost tudi iz mnogih, drugih skušnjav prihaja, al nekoliko in včasih gotovo tudi iz omenjene napake.

d) Otrok se uči keršanski nauk po nemški ali po laški in pozabi marsikdaj sčasoma domače molitve, naučivši se tujih in poslušaje božjo besedo povsod le v drugem jeziku. Al ni to čudno, da se dete do 10. ali 12. leta z Bogom po slovenski, po tem pa po nemški pogovarja? Mar niso Bogu vsi jeziki enako ljubi? Ali ni sv. Duh v vseh jezikih govoril? Za Božjo voljo, pustite otroku saj prvo vez, ki ga je bolj stanovitno in bolj sladko s Stvarnikom sklenila, kakor ga vsi drugi surogati skleniti zamorejo; saj v tako imenitnih rečeh naj se ne delajo linguistični eksperimenti!

Dalo bi se še več o tem govoriti, pa naj bo dosti. Kaj sledi že iz tega, kar sem omenil? Po moji misli, po mojih skušnjah in po mojem najglobokejem prepričanju to, da naj se uči keršanski nauk vseskozi v domačem jeziku. To je stvar tako potrebna in tako naravna, da je že od nekdanj pri vseh narodih veljavo imela; ima jo večidel tudi v naši državi; na Ogerskem in Horvaškem se

uči keršanski nauk ali povsod, ali pa saj do pete šole po domače, tudi na Českem in v Galiciji se čedalje bolj korist te naprave spoznava. Tako kakor je v naših šolah pa lahko rečem, da nikjer v celem cesarstvu ni, razun dalmatinskega primorja in nekterih krajev na Moravskem. Naj bo v tem enakost za vse dežele, enakost za vse narode. Slednjič naj še enkrat opomnim, da se nisem hotel s to razlago v verske ali duhovske reči vtikati, v ktere dobro vem, da se vtikati ne smem in ne morem; že sem rekel, da le o tem in to govorim, kar sem sam vidil, slišal in skusil in kar pedagogika vsakega človeka uči. Mislim, da sem saj nekoliko razjasnil, kaj keršanskemu nauku pri naših učencih na škodo služi. J. Terdina.

## Narodo- in krajopisje.

### Otok Kerk.

Spisal J. Terdina

v odgovor gospodoma Vuku in Khunu.

(Konec.)

Imenitno mi se je zdelo, kako si Kerščani začetje morja tolmačijo. Kjer je zdaj morje, je bilo enkrat vse ravno, lepo polje; ljudje so živeli, da niso bolje mogli; vse so imeli, le soli so si mogli za drage denarje iz daljnih krajev kupovati. Vedili so, da je v neki skali slan studenec; toda so jim stare bukve prepovedovale ga odpreti, ker bi to silno nevarno bilo. Dolgo so bukve bogali, na zadnje pa je bila njihova nezadovoljnost tako velika, da so šli in skalo prebili. Slana voda je pritekla s tako močjo, da je celo polje potopila, pustivši za spomin le tam pa tam kak otok. — Druga povest pa to razklada, da so od prevelike dobrote se ljudje prevzeli in tako razuzdano živeli, da je devica Marija, pridši v te kraje, glasno se razjokala in da je v njenih solzah polje utonilo. Vidi se, da so te povesti zgolj kmečke, kakor celo življenje na Kerku. Izvedeni mornarji na Ložinu o morji vse kaj družega pripovedujejo. Po njihovi pravlici je Jezus, po svetu popotovaje, tudi sem prišel; kjer je zdaj morje, je bilo takrat neskončno polje. Truden si išče Izveličar prenočišča, pa ga nihče ne sprejme. Nazadnje pride v raztergano koč, kjer trije bratje stanujejo. Ti mu dadó kar imajo, in tudi posteljo. Preden gré drugi dan dalje, se jim razodene in obljubi, vsakemu dar dati, kakoršnega si izbere. Najstarejši si izvoli bele gradove, srednji zlata in srebra, mlaji pa pravi, da ga je sram to prositi; zlata bi si sam nabral in gradov sam nakupil; al za vse žulje mu se le slaba plača daje. Šel bi po svetu, si sreče iskat, al zemlja je pregorata in gore preobraščene in presterme ter ne vé ne pota ne kam bi šel, da si pomaga; naj mu dá Jezus ravno gladko pot in hiter voz, za vse drugo pa bo Jezus sam skerb. Jezus udari s palico ob zemljo; iz nje privre morje in vse zemlje obdá, in udari ob drevo in drevo se izdolbe v lahko in hitro ladijo, in mlaji brat odvesla in se vozi od kraljestva do kraljestva in kupčevaje nabere si več zlata in si nakupi več gradov, kakor jih brata imata.

Čudno je tudi, kar si Boduli o gori Velebitu domišljujejo. Ondi, pravijo, je ustvaril Bog Adama, pa mu je nekaj malega stvarivne persti ostalo. Kadar bodo človeški grehi Božjo milost presegli, bo ogenj vse ljudi končal in iz ostale persti bo ustvaril Bog družega človeka, nov zarod; ta zarod bo boljši od sedanjega, toda slabiji po telesu in manjši, ker je premalo persti ostalo: po deset jih bo lahko pod enim čebrom plesalo. Na Velebitu stanuje tudi mnogo hudih in dobrih duhov, več, kresnikov, vukodlakov in drugih pošast.

Sploh se nahajajo za mitologijo še bogati zakladi na Kerku, toda jih bo treba berž berž vzdigniti, če ne, bo prepozno; mlaji rod že skoraj nič ne vé, in če tudi kaj malega vé, ne pové rad, ker mu se te basni preneumne zdé.